

STRESS OG ARBEJDSLIV

Halvdelen af langtidssygemeldingerne er forårsaget af stress

Arbejdsbetinget stress har ikke blot store omkostninger for den enkelte medarbejder, men er også en medvirkende årsag til et øget antal sygedage i form af langtidssygemeldinger på mere end to uger.

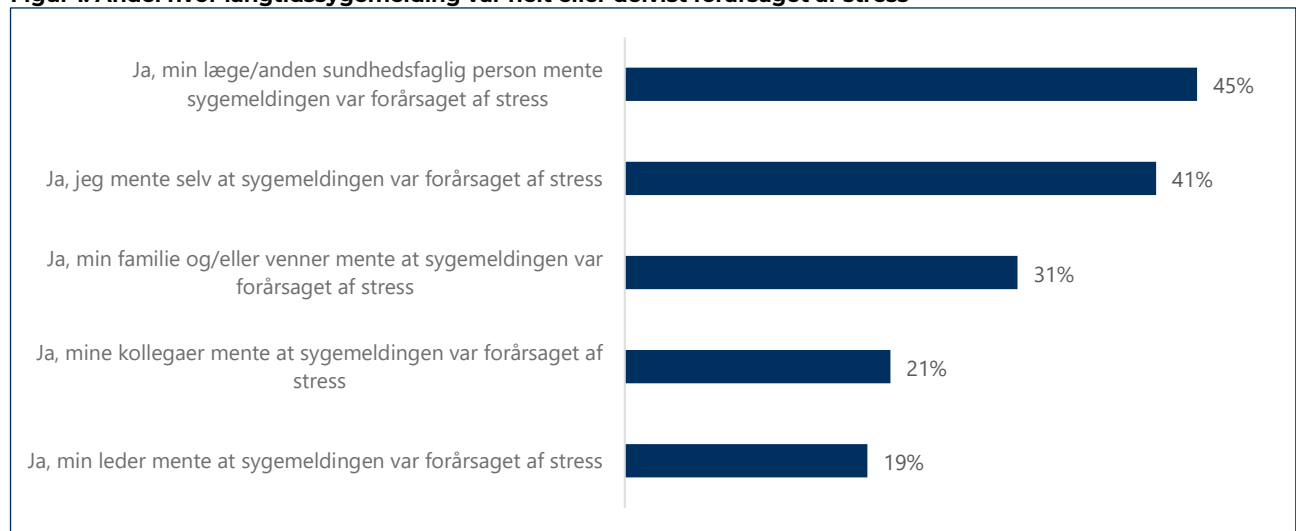
Undersøgelsen viser:

- Blandt halvdelen af de IDA-medlemmer, der har haft en langtidssygemelding, var sygemeldingen helt eller delvist forårsaget af stress vurderede en læge eller anden sundhedsfaglig person.
- Til gengæld er stressforårsagede langtidssygemeldinger tilsyneladende noget, som bliver overset på arbejdspladsen: i kun en tredjedel af de tilfælde, hvor lægen vurderede at sygemeldingen var stressforårsaget, mente lederen det samme.
- Hvis resultaterne bliver overført til gruppen af akademikere som helhed, koster stressforårsaget langtidssygefravær omkring 404.000 fraværsdage om året. Det svarer til godt 1.500 akademiske årsværk.

45 pct. af langtidssygemeldingerne er forårsaget af stress

Blandt halvdelen af de IDA-medlemmer, der har haft en langtidssygemelding, var sygemeldingen helt eller delvist forårsaget af stress. Det viser en undersøgelse gennemført blandt IDAs medlemmer med en ingeniør-, naturvidenskabelig eller it-faglig baggrund, som er i beskæftigelse som lønmodtagere. Blandt de lønmodtagere, som har haft en sygemelding på over 14 dage inden for de seneste tre år, vurderede deres læge eller en anden sundhedsfaglig person i 45 pct. af tilfældene, at sygemeldingen var forårsaget af stress. Cirka den samme andel (41 pct.) vurderede selv, at sygemeldingen var stressforårsaget. I 55 pct. af tilfældene vurderede enten lægen, kollegaer, familie, leder eller den sygemeldte selv, at sygemeldingen var helt eller delvist forårsaget af stress.

Figur 1. Andel hvor langtidssygemelding var helt eller delvist forårsaget af stress

Kilde: IDAs Stressundersøgelse (N=1.755). Spørgsmålsformuleringen lød "Var din langtidssygemelding helt eller delvist forårsaget af arbejdsrelateret stress?". Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har haft en langtidssygemelding på mere end 14 dage inden for de seneste tre år.

Til gengæld er stressforårsagede langtidssygemeldinger tilsyneladende noget, som bliver overset på arbejdspladsen: i kun en femtedel af tilfældene vurderede kollegaer eller nærmeste leder, at sygemeldingen var forårsaget af stress. Selv i de tilfælde, hvor lægen vurderer, at sygemeldingen er forårsaget af stress, mener lederen kun det samme i en tredjedel af tilfældene.

Tabel 1. Mismatch mellem lægernes og arbejdspladsens vurdering af stress

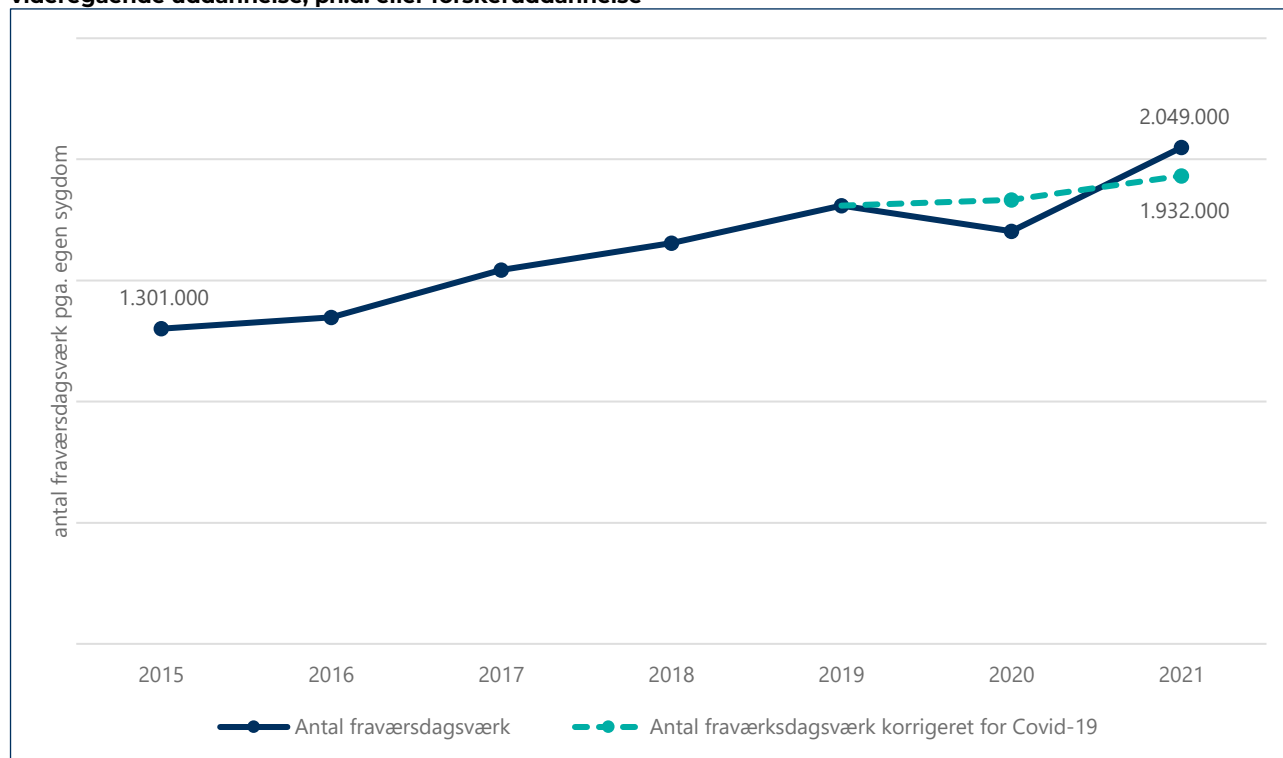
	Andel som vurderede at sygefraværet var forårsaget af stress blandt de personer, hvor læge/anden sundhedsfaglig person vurderede det
Jeg mente selv, at sygemeldingen var forårsaget af stress	78 %
Min familie og/eller venner mente, at sygemeldingen var forårsaget af stress	63 %
Mine kollegaer mente, at sygemeldingen var forårsaget af stress	42 %
Min leder mente, at sygemeldingen var forårsaget af stress	33 %

Kilde: IDAs Stressundersøgelse (N=1.755). Spørgsmålsformuleringen lød "Var din langtidssygemelding helt eller delvist forårsaget af arbejdsrelateret stress?". Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har haft en langtidssygemelding på mere end 14 dage inden for de seneste tre år.

To mio. arbejdsdage blev tabt blandt akademikere pga. sygefravær

Akademikere på det danske arbejdsmarked havde godt 2.000.000 fraværsdage på grund af egen sygdom. Antallet af tabte dagsværk falder dog en smule til godt 1.900.000, hvis man korrigerer for de ekstraordinære udsving i sygefraværet i perioden med Covid-19 i 2020-2021.

Figur 2. Antallet af sygefraværsdage er steget med 750.000 dagsværk siden 2015 blandt ansatte med en lang videregående uddannelse, ph.d. eller forskeruddannelse

Kilde: Statistikbanken (FRA021A) samt egne beregninger.

Antallet af sygefraværsdage er steget med over 600.000 tabte dagsværk siden 2015 – primært pga. et stigende antal akademikere på det danske arbejdsmarked, og ikke pga. en stigende fraværsporcet. Antallet af fuldtidsansatte med en lang videregående uddannelse, ph.d.- eller forskeruddannelse er steget med 115.000 fra 2015 til 2021, hvilket svarer til en stigning på næsten 50 pct. I den samme periode har antallet af fraværssdagsværk per fuldtidsansat været stabilt på omkring 5,5 per fuldtidsansat.

Stressforårsaget langtidssygefravær koster 1.500 akademiske årsværk

Selvom langtidssygemeldinger kun udgør 5 pct. af alle sygefraværsperioder, står de for cirka 47 pct. af alle sygefraværsdage. For akademikere svarer det til 907.000 fraværsdage i 2021. For akademikere inden for STEM-fagene er det tilsvarende antal 302.000 fraværsdage.

45 pct. af langtidssygemeldingerne blev tidligere vurderet til at være forårsaget af stress. Det betyder, at stress koster 404.000 fraværsdage på grund af langtidssygefravær, hvilket svarer til godt 1.500 akademiske årsværk.

Tabel 2. Antal tabte arbejdsdage blandt akademikere og STEM-uddannede med en lang videregående uddannelse pga. stressforårsaget langtidssygefravær

	Lang videregående uddannelse, ph.d. eller forsker- uddannelse	STEM-uddannede med lang videre- gående-, bachelor-, ph.d.- eller for- skeruddannelse
	afrundet	
Antal fuldtidsansatte (2021)	349.600	89.200
Antal fraværsværk korrigeret for Covid19	1.931.900	644.400
Andel fraværsværk, der er langtidssygemeldinger (fraværsperioder over 14 dage)	46,9%	
Antal fraværsværk pga. langtidssygemeldinger (beregnet)	906.600	302.400
Antal stressforårsagede fraværsværk i langtidssy- gemeldinger (beregnet)	404.400	134.900
Antal tabte årsværk pga. stressforårsagede langtidssy- gemeldinger	1.560	520

Kilde: Statistikbanken (FRA021A_FRA031), forskeradgang ved Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Metode

Analysen er baseret på data fra Statistikbanken vedr. fravær fra arbejde pga. egen sygdom, registerdata via Forskeradgangen ved Danmarks Statistik samt en spørgeskemaundersøgelse gennemført af IDA.

Alle data vedr. fravær fra arbejde på grund af egen sygdom er korrigeret for 2020-2021-perioden, hvor der er ekstraordinære udsving i den gennemsnitlige sygefraværsporcet.

Statistikbankens data vedr. fravær opdelt på uddannelse er anvendt til at beregne antallet af fraværsdagsværk for personer med lange videregående uddannelser, ph.d. eller forskeruddannelser (FRA021A). Antallet af fraværsdagsværk for personer inden for STEM-fagene er beregnet med udgangspunkt i antal fraværsdagsværk opdelt på jobfunktioner (FRA020). Registerdata er anvendt til at beregne andelen inden for jobfunktionerne med en lang videregående uddannelse (bachelor, kandidat, ph.d. eller forskeruddannelse) inden for de tekniske eller naturvidenskabelige uddannelser. Andelen af fraværsdagsværk i perioder med langtidssygemeldinger er beregnet pba. data fra Statistikbanken (FRA031). Andelen estimeres i analysen at være ens på tværs af jobfunktioner.

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført i 2022 blandt færdiguddannede IDA-medlemmer i beskæftigelse som lønmodtagere. 2.086 personer har helt eller delvist besvaret undersøgelsen, hvilket svarer til en svarprocent på 14 pct.

FOR YDERLIGERE INFORMATION, KONTAKT

Presse : Søren Lorentzen
Analyse : Christian Severin Larsen
Politik : Charlotte Drachmann

IDA ER TEKNOLOGIENS STEMME NR. 1

- en forening for viden, netværk og interessevaretagelse. Med over 130.000 medlemmer er IDA Danmarks største fagforening og faglige fællesskab for ingeniører, cand.scient'er og it-professionelle. Danmark kæmper sammen med resten af verden om at skabe vækst og job samtidig med, at vi får løst de store samfundsudfordringer, vi og resten af verden står over for. IDA arbejder for, at Danmark trækker det længste strå i denne sammenhæng, og vi arbejder på tværs af politiske skel - såvel lokalt, nationalt som internationalt.